

Møteinnkalling

Utvalg: Rohkunborri nasjonalparkstyre
Møtested: E-post
Dato: 10.07.2019
Tidspunkt: 12:00

Møtet gjennomføres som e-postmøte. Frist for tilbakemelding er onsdag 10.07.2019 kl. 12:00.

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post isbje@fylkesmannen.no eller tlf. 91576445. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 16/19	Styresak Søknad om organisert sykkeltur i Rohkunborri nasjonalpark		2019/9017

Styresak

ST 16/19 Søknad om organisert sykkelturn i Rohkunborri nasjonalpark

Arkivsaksnr: 2019/9017-0

Saksbehandler: Ida Steien Bjerka

Dato: 05.07.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rohkunborri nasjonalparkstyre	16/19	10.07.2019

Forvalters innstilling

I medhold av verneforskriften til Rohkunborri nasjonalparkstyre § 3 pkt. 5.2 og naturmangfoldloven § 48 innvilges delvis søknad om organisert sykkelkultur i Rohkunborri nasjonalpark. Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for en tur den 20. juli 2019 med maksimalt 20 deltakere.
2. Tillatelsen gjelder sykling bare etter merket sti/vei i nasjonalparken på strekningen nasjonalparkgrense Sørдалen – Lappjordhytta – nasjonalparkgrense Láirevággi.
3. Det tillates ikke sykling motsatt vei, dvs. Salvasskardet-Sørдалen, på grunn av fare for markslitasje og medfølgende erosjon på utsatte partier på stien.
4. Det må søkes å unngå sykling i spesielt våte perioder og partier og det må ellers legges vekt på å unngå terrengskader ved syklingen. Syklene må trilles dersom det er fare for terrengskade.
5. Det må generelt utvises hensyn til naturmiljø, kulturminner, øvrig friluftsliv og reindrift.
6. Rapport med tidspunkt og antall deltakere på turen må leveres til nasjonalparkforvalter for Rohkunborri innen utgangen av august 2019.

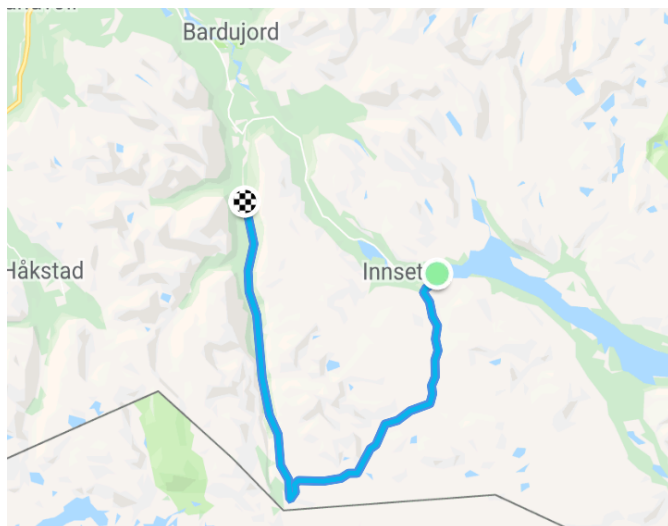
Vedtaket kan påklages innen tre uker til nasjonalparkstyret. Miljødirektoratet er klageinstans dersom vedtaket opprettholdes.

Viser til søknad av 26.6.2019 og ekstra opplysninger av 27.6.2019.

Saksopplysninger

Søknaden

Det søkes om dispensasjon for å gjennomføre organisert sykkelturn på strekningen Salvasskardet-Lappjord-Sørdalen med inntil 20 syklist. Det søkes om å gjennomføre turen 20. juli 2019.

Regelverket for nasjonalparken

Rohkunborri nasjonalpark ble vernet ved kongelig resolusjon 25. februar 2011. Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort naturområde med et særegent landskap for å sikre biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander i et vidt spenn av naturtyper fra frodige gråor-heggeskoger, urskogspreget bjørkeskog og høgstaudeskoger, store våtmarksområder og ferskvannsmiljø med opprinnelig dyre- og plantesamfunn til alpine naturtyper med canyon i Sørdalen. Fjellreven er en art det skal tas spesielt vare på. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Nasjonalparken har en egen forskrift. Organisert ferdsel reguleres i forskriftens § 3 pkt 5.2 og må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Sykling reguleres i pkt 5.3 med følgende tekst: «Sykling og organisert bruk av hest er tillatt på veier, samt traseer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen».

Det foreligger på nåværende tidspunkt ikke godkjent forvaltningsplan for Rohkunborri nasjonalpark da arbeidsgruppa jobber med et utkast. Søknaden om sykling må derfor behandles etter forskriftens § 3 pkt 5.2 og naturmangfoldlovens § 48 (dispensasjon fra vernevedtak) inntil forvaltningsplanen med retningslinjer er på plass.

Ifølge naturmangfoldlovens § 48 kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak, jf. Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter fra Miljødirektoratet (M106-2014).

Naturmangfoldloven (§ 7) viser til at prinsippene i loven §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Dette gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samla belastning

(§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er en del av formålet med vernet at allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Organiserte turopplegg der naturopplevelse og friluftsliv er sentralt tilbys i stadig større omfang. I Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) har Regjeringen uttalt at den vil endre nasjonalparkforskriftene slik at det skal åpnes for sykling på stier og veier i nasjonalparker og landskapsvernområder, samt at det utslagsgivende kriteriet for om organisert ferdsel skal være søknadspliktig er om ferdselen kan skade naturverdiene. Inntil videre er ikke forskriftene endret, og forvaltningsmyndigheten forholder seg til regelverket slik det er i dag.

Organisert ferdsel involverer som regel et større antall deltakere, og det er besøksvolumet som ofte er avgjørende ved vurderingen av aktiviteten. Ved terrengsykling er det i første rekke faren for markslitasje og forstyrrelser av dyrelivet som gjør at aktiviteten er søknadspliktig, samt at forvaltningsmyndigheten skal kunne ha mulighet for å styre eller begrense uønsket aktivitet, samt ha oversikt over planlagt og utført aktivitet.

Trafikk fra syklistere i gruppe kan forstyrre annet friluftsliv, men dette vil være en kortvarig forstyrrelse og kan avbøtes med tilstrekkelig hensynsfull adferd. Risikoen for terrengskader øker bl.a. dersom marka er fuktig og bløt eller vegetasjonsdekket er tynt/sårbart. Gjentatt sykling i samme trasé øker også risikoen for skader. I vurderingen av denne saken er det et overordnet hensyn at slike skader skal unngås.

Ferdselen vil i liten grad påvirke verneformålet knyttet til bevaring av det samiske naturgrunnlaget da den omsøkte datoen for ferdsel er i en mindre sårbar tid for reinen, etter kalvingstid og merking.

Naturmangfoldlovens § 8 stiller krav til at kunnskapsgrunnlaget skal være oppfylt før forvaltningsmyndigheten fatter vedtak i saken. Under kartlegging av naturmiljøet i forbindelse med verneprosessen ble området identifisert som leveområde for flere sårbare og truede dyrearter, inkludert jerv, brunbjørn, gaupe og kongeørn, samt en rekke rødlistede karplanter. Det er gjennomført rovfuglkartlegging i Sør-dalen og Isdalen innenfor verneområdet senest i juni 2019, men resultatene fra kartleggingen er ennå ikke klare. Det er ikke kunnskap om at hekke- eller yngleplasser til sjeldne arter vil bli berørt av den omsøkte ferdselen. Det er større usikkerhet knyttet til faren for markslitasje på deler av den omsøkte traseen.

Forvaltningsmyndigheten arbeider med å lage forvaltningsplan og besøksstrategi for nasjonalparken. I forbindelse med dette arbeidet vil det bli gjort en avveining mellom naturverdiene opp mot hensynet til friluftsliv og turisme, og det vil bli utredet hvorvidt forvaltningsmyndigheten skal åpne for sykling på stier i nasjonalparken. Fra nasjonalparkgrensa i Sør-dalen og inn til ca. 1 km før Kjelelva er det en gammel kjerreveg med traktorspor. Det er direkte hjemmel i forskriftens § 3 pkt 5.3 for sykling på denne veien. Søknaden fra Senja Sport AS gjelder derfor sykling på stien mellom nasjonalparkgrensa ved Láirevággi og dette punktet. Stien mellom Stággonjunni og Lappjord er relativt lite brukt, men det forventes økende bruk som følge av skjøtselstiltak langs stien i regi av nasjonalparkstyret de seneste år. Stien mellom Lappjord og Salvasskardet er mer brukt da dette er en del av Nordkalottruta.

Langs den omsøkte traseen er det særlig to partier som forvaltningen ønsker å undersøke nærmere ved vurdering av traseer som eventuelt kan godkjennes for sykling. Fra Sør-dalen opp Stággonjunni følger stien en bratt rygg. Mellom Lappjord og Salvasskardet er det også et bratt parti. Disse to partiene vurderes slik at det er fare for markslitasje når ei gruppe sykler nedover. Ved å sykle oppover vurderes det derimot at faren for markslitasje er liten, da farten vil være så

lav at det forventes at syklistene vil måtte trille noe av strekninga. Inntil traseer for sykling er utredet i arbeidet med forvaltningsplan vurderes det at usikkerheten knyttet til fare for markslitasje er for stor til å kunne tillate sykling ned Sjørdalen på den omsøkte traseen.

Føre-var-prinsippet (nml § 9) tillegges vekt i denne vurderingen ved at det ikke kan påregnes å få innvilget ytterligere dispensasjoner for sykling i nasjonalparken inntil det er avklart i arbeidet med forvaltningsplanen hvorvidt det skal åpnes for sykling på traseer i nasjonalparken som ikke følger vei. I dette tilfellet vurderes det at føre-var-prinsippet oppfylles ved å tillate sykling motsatt vei av omsøkt ferdsel, fordi dette betraktelig reduserer faren for markslitasje.

Tillatelse til organisert sykling i Rohkunborri nasjonalpark vil trolig øke interessen for andre grupper, både organisert og uorganisert, noe som vil kunne medføre økt fare for slitasje og øke den samlede belastningen på verneområdet (nml § 10). Det settes derfor forbehold i behandlingen av denne søknaden at det ikke kan påregnes at det gis ytterligere tillatelser til sykling i nasjonalparken før forvaltningsplanen er på plass med eventuelt godkjente traseer for sykling.

Det vurderes at nml § 11 ikke har relevans i denne saken da det er liten fare for miljøforringelse ved å gi tillatelse til ei enkelt gruppe en tur, motsatt vei av den omsøkte strekninga.

Ved å sette vilkår for den omsøkte ferdselen, kan en redusere faren for terrengskader som følge av syklinga, og kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml § 12) er dermed innfridd.

Det vurderes at den omsøkte ferdselen ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig når følgende vilkår settes:

- Det innvilges kun en tur den 20. juli 2019 med maksimalt 20 deltakere.
- Tillatelsen gjelder sykling bare etter merket sti/vei i nasjonalparken på strekningen nasjonalparkgrense Sjørdalen – Lappjordhytta – nasjonalparkgrense Láirevággi.
- Det tillates ikke sykling motsatt vei, dvs. Salvasskardet-Sjørdalen, på grunn av fare for markslitasje og medfølgende erosjon på utsatte partier på stien.
- Det må søkes å unngå sykling i spesielt våte perioder og partier og det må ellers legges vekt på å unngå terrengskader ved syklingen. Syklene må trilles dersom det er fare for terrengskade.
- Det må generelt utvises hensyn til naturmiljø, kulturminner, øvrig friluftsliv og reindrift.
- Rapport med tidspunkt og antall deltakere på turen må leveres til nasjonalparkforvalter for Rohkunborri innen utgangen av august 2019.

Det vurderes at prinsippet for dispensasjon etter nml § 48 innfris av de ovennevnte vilkårene.

På grunnlag av denne drøftingen konkluderes det med at søknaden ikke påvirker verneverdiene i nasjonalparken nevneverdig eller strider mot vernevedtakets formål. Søknaden tilfredsstiller kravet i forskriften for Rohkunborri nasjonalpark § 3 pkt 5.2 og nml § 48. Søknaden innvilges delvis med vilkår.